

Täysistunto

Maanantai 4.12.2017 klo 14.00—21.50

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vapaasta sivistystyöstä annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 140/2017 vp
Valiokunnan mietintö SiVM 17/2017 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Käsittelyn pohjana on sivistysvaliokunnan mietintö SiVM 17/2017 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu

16.40 **Jukka Gustafsson sd:** Arvoisa puhemies! Meillä on täällä paikalla kyllä hallituspuolueitten kansanedustajia, mutta ihmettelen kyllä, että ei ole enemmän, koska tämä on vallan erinomainen hallituksen esitys. Sen puolesta tätä olisi voinut olla esittelemässä jopa ihan vaikka valiokunnan puheenjohtaja.

Tässä on kyseessä nyt merkittävä vapaan sivistystyön lain muutos. Kansanopiston, opintokeskuksen, kansalaisopiston tai kesäyliopiston ylläpitäjille myönnetään, jos ja kun tämä laki hyväksytään, 100 prosentin valtionosuus sellaisen oppilaitoksen ylläpitäjän järjestämään koulutukseen, joka on hyväksytty opiskelijan kotouttamissuunnitelmaan. Opiskelijoilta ei siis voitaisi periä opetuksesta maksuja siltä osin kuin koulutus on hyväksytty opiskelijan kotouttamissuunnitelmaan. Tällä esityksellä nyt muotoillaan ja otetaan käyttöön maahanmuuttajien tarpeisiin mielestäni hyvin sopiva koulutusmalli, jossa vapaan sivistystyön maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon tehtävien siirto opetus- ja kulttuuriministeriön toimialalle tapahtuu ensi vuoden alusta lukien.

Arvoisa puhemies! Tässä hallituksen esityksessä on toinenkin erinomainen asia. Opetus- ja kulttuuriministeriö voisi hakemuksesta päättää, että kansanopiston ylläpitäjälle, jonka pääasiallinen koulutustehtävä on vaikeasti vammaisille järjestettävä koulutus ja jolle nyt on myönnetty valtionosuutta 57 prosenttia, valtionosuus nousee nyt 80 prosenttiin, jos laki hyväksytään.

Pidän esityksen tarkoittamaa uutta koulutus- ja rahoitusmallia, siis molemmissa lain muutoksissa, erittäin kannatettavana. Ehdotus vahvistaa merkittävästi vapaan sivistystyön eri oppilaitosmuotojen roolia maahanmuuttajien kotouttamisessa. Niin kuin varmaan monet meistä tietävät — muistutan kuitenkin siitä — jo nyt vapaan sivistystyön toimijoilla, aikuisopettajilla, on valmiina kokemusta ja osaamista maahanmuuttajakoulutuksessa tarvittavien tietojen ja osaamisen kohdalta.

Nyt tämä uusi erinomainen tilanne vain käytännössä tarkoittaa sitä, että ne, jotka eivät ole oikeutettuja kotouttamissuunnitelman mukaisiin toimenpiteisiin, jäävät sitten sitä etua,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2017 vp

mahdollisuutta, paitsi. Tässä yhteydessä valiokunta yhteisesti kirjasi valiokunnan mietintöön: "Valiokunta pitää välttämättömänä, että näiden uudistuksen ulkopuolisten maahanmuuttajaryhmien koulutustarpeita varten on käytettävissä riittävä määrä vapaan sivistystyön opintoteliavustuksia."

Tässä tällainen oppositiopuolueen edustajan vakavamielinen puheenvuoro, jossa vähän esiteltiin hallituksen esitystä. — Kiitos.

16.44 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Kuten tuossa edellä jo todettiin, hallituksen esityksessä kansanopiston, opintokeskuksen, kansalaisopiston ja kesäyliopiston ylläpitäjille myönnettäisiin 100 prosentin valtionosuus sellaiseen oppilaitoksen ylläpitämään koulutukseen, joka on hyväksytty opiskelijan kotoutumissuunnitelmaan. Esityksen mukaan opiskelijoilta ei voitaisi periä opetuksesta maksua kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyiltä osilta. Tätä lakia ehdotetaan muutettavaksi myös siten, että opetus- ja kulttuuriministeriö voisi hakemuksesta päättää, että kansanopiston ylläpitäjälle, jonka pääasiallinen koulutus-tehtävä on vaikeasti vammaisille järjestettävä koulutus, myönnetään valtionosuutta enemmän kuin 57 prosenttia eli nykylaissa oleva määrä, kuitenkin enintään 80 prosenttia. Tällainen erityiskansanopisto on esimerkiksi Helsingissä sijaitseva Kuurojen Liiton opisto.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaisten eduskuntaryhmä pitää oikeasuuntaisena kehityksenä sitä, että koulutusjärjestelmiä joustavoitetaan ja kehitetään. Etenkin vapaasta sivistystyöstä ja siihen liittyvästä koulutuksesta onkin syytä tehdä mahdollisimman joustavaa, jotta ne vastaavat paremmin nykyajan ja tietenkin myös tulevaisuuden haasteisiin. Kritisoiimme kuitenkin maahanmuuttajille suunnatun koulutusmallin uudistamista tällä hallituksen esityksen mukaisella tavalla. Maahanmuuttajien koulutustason ja työllisyysasteen nousu on kansantalouden näkökulmasta erittäin, erittäin tärkeä asia, mutta niukkojen resurssien maailmassa on varmistettava, että resurssit kohdennetaan oikein. Ja tätä hallituksen esitystä arvioitaessa on syytä huomioida vapaan sivistystyön ensi vuoden rahoitukseen kaavailut indeksijäädytykset, joista keskustellaan myöhemmässä pykälässä tässä samassa täysistunnossa.

Perussuomalaiset ovat erittäin tyytyväisiä siitä, että hallituksen esityksen toinen muutos koskee eräiden erityiskansanopistojen eli käytännössä Lehtimäen opiston ja Kuurojen kansanopiston rahoitusta. Tavoitteena on jo pitkään ollut löytää kyseisten opistojen rahoitukseen pysyvä kokonaisratkaisu, jotta näiden opistojen erityistarpeita ei tarvitsisi hoitaa vuosittain lisämäärärahalta valtion talousarviossa, kuten tähän asti on valitettavasti jouduttu tekemään. Näiden opistojen toiminnan kehittämisen kannalta pitkäjänteisen rahoituksen turvaaminen on järkevä ratkaisu. Tämä hallituksen esitys varmistaa näiden opistojen riittävän rahoituksen valtionosuuksien merkittävän nousun myötä — siis 57:stä enintään 80 prosenttiin.

Arvoisa puhemies! Olemme kuitenkin tyytymättömiä siihen, että vaikeasti vammaisille järjestettävä koulutus voisi esityksen mukaan saada valtionosuutta enimmillään vain 80 prosenttia, kun maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen valtionosuus olisi jatkossa täydet 100 prosenttia. Pidämmekin esitystä tältä osin epäjohdonmukaisena ja ehdotamme lakiehdotusta muutettavaksi siten, että kotouttamiskoulutusta ja vaikeavammaisten koulutusta koskevien valtionosuuksien prosenttiosuudet olisivat yhtenevät eli tässä tapauksessa molemmat 80 prosenttia. Esitämme vastalauseemme mukaisia muutosehdotuksia lain 9 ja 10 §:iin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2017 vp

Arvoisa puhemies! Totean vielä lopuksi, että perussuomalaiset pitävät hyvänä asiana sitä, että kohtuullisia maksuja voitaisiin periä opiskelijoilta myös tulevaisuudessa. Tässä esityksessä maksua ei kuitenkaan perittäisi kotoutumisen edistämisestä annetussa laissa tarkoitetusta, opiskelijan kotoutumissuunnitelmaan kuuluvasta opetuksesta, ja mielestämme opiskelijoita tulee kohdella tältä osin lainsäädännössä yhdenvertaisesti. Näin ollen ehdotamme, että tähän sivistysvaliokunnan mietintöön sisältyvä 24 §:n 1 momentin muutosehdotus poistetaan.

Teemme yksityiskohtaisessa käsittelyssä vastalauseemme mukaiset pykälämuutosehdotukset.

16.49 Jani Toivola vihr: Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys on erinomainen, kuten täällä on todettu. Esityksessä korostetaan vapaan sivistystyön merkitystä maahanmuuttajien kotouttamisessa. Tavoitteena on luoda maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon koulutukseen koulutusmalli, joka huomioi maahanmuuttajien monimuotoisuutta. Malli tarjoaa paremmat mahdollisuudet erityisesti henkilöille, joilla olisi muutoin vaikeuksia osallistua täysipäiväiseen koulutukseen.

Esitys ei kuormita järjestäjien taloudellista tilannetta, vaan valtio rahoittaa koulutusta. Lisäksi esityksen vahvuuksia on, ettei koulutuksesta koidu kustannuksia maahanmuuttajalle, kun se sisältyy henkilön kotouttamissuunnitelmaan. Esitys hyödyntää erinomaisella tavalla vapaan sivistystyön toimijoiden taitoa ja osaamista maahanmuuttajakoulutuksessa ja kehittää entisestään heidän rooliaan kotouttamisessa. Esitys on tarpeellinen ja edistää varsinkin heikoimmassa asemassa olevien ihmisten hyvinvointia.

Ja kuten täällä todettiin, niin tässä samassa esityksessä esitetään myöskin muutettavaksi, että opetus- ja kulttuuriministeriö voisi hakemuksesta päättää, että sellaiselle kansanopiston ylläpitäjälle, jonka pääasiallinen koulutustehtävä on vaikeasti vammaisille järjestettävä koulutus, voitaisiin myöntää valtionosuutta enemmän kuin 57 prosenttia, ja tämäkin on äärimmäisen hyvä esitys. Ehkä sellainen huomio, minkä Kansanopistoyhdistys on eri yhteyksissä nostonut esille ja mihin he ovat kiinnittäneet huomiota, että vammaisilla opiskelijoilla tulisi olla mahdollisuus hakeutua haluamiinsa koulutuksiin ja valtionosuuden tulisi tulevaisuudessa seurata opiskelijaa: myöskin sivistysvaliokunta on tästä samasta asiasta aikaisemmin tehnyt oman lausumaesityksensä, eli vammaisten opiskelijoiden osalta esteet vapaaseen oppilaitosvalintaan tulisi tulevaisuudessa poistaa.

16.51 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset toteavat, että monelta osin hallituksen esitys 140 on kannatettava. Muutamia epäkohtia on, minkä vuoksi päädyimme jättämään sivistysvaliokunnassa asiasta vastalauseen.

Katsomme, että hallituksen esityksessä ollaan luomassa uusi maahanmuuttajien tarpeisiin vastaava koulutusmalli vapaan sivistystyön koulutustoiminnan kautta. Kansanopiston, opintokeskuksen, kansalaisopiston tai kesäyliopiston ylläpitäjille myönnettäisiin 100 prosentin valtionosuus sellaiseen oppilaitoksen ylläpitämään koulutukseen, joka on hyväksytty opiskelijan kotoutumissuunnitelmaan. Opiskelijoilta ei voitaisi periä opetuksesta maksuja siltä osin kuin se on hyväksytty opiskelijan kotoutumissuunnitelmaan. Myös luku- ja kirjoitustaidon opiskelumahdollisuuksien joustavoittaminen on tehty maahanmuuttajia silmällä pitäen.

Lakia ollaan muuttamassa myös siten, että opetus- ja kulttuuriministeriö voisi hakemuksesta päättää, että kansanopiston ylläpitäjälle, jonka pääasiallinen koulutustehtävä on vai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2017 vp

keasti vammaisille järjestettävä koulutus, myönnetään valtionosuutta enemmän kuin 57 prosenttia, kuitenkin enintään 80 prosenttia. Tällainen erityiskansanopisto on esimerkiksi Helsingissä sijaitseva Kuurojen Liiton opisto.

On periaatteessa hyvä, että koulutusjärjestelmiä joustavoitetaan ja kehitetään, mutta emme kannata maahanmuuttajille suunnatun koulutusmallin uudistamista esityksen mukaisesti.

Esityksen toinen muutos koskee eräiden erityiskansanopistojen rahoitusta. Esitys on erittäin hyvä näiden opistojen toiminnalle, mutta olemme kuitenkin tyytymättömiä siihen, että vaikeasti vammaisille järjestettävä koulutus voi esityksen mukaan saada valtionosuutta enimmillään vain 80 prosenttia, kun samanaikaisesti maahanmuuttajien kotoutumiskoulutuksen valtionosuus olisi jatkossa täydet 100 prosenttia. Kotouttamiskoulutusta ja vaikeavammaisten koulutusta koskevien valtionosuuksien prosenttiosuuksien pitäisi olla yhtenevät, joten kannatan edustaja Savion esittämää muutosesitystä.

16.53 Mikaela Nylander r: Arvoisa puhemies! Hallituksen esitys on todellakin erinomainen, ja se on erinomainen, koska se mahdollistaa maahanmuuttajien todellista integroitumista suomalaiseen yhteiskuntaan.

Toinen myös äärimmäisen tärkeä asia on, että tämän lain myötä pystymme paremmin takaamaan vaikeasti vammaisten lasten ja nuorten oikeuksia opetukseen ja koulunkäyntiin. Tämä on myös äärimmäisen tärkeä uudistus, jota ollaan odotettu ja kaivattukin.

Värderade talman! Den fria bildningen har en viktig roll på många olika sätt, en viktig roll i att integrera invandrare, men givetvis också i att utbilda till exempel äldre medborgare i till exempel adb-kunskaper och språkkunskaper. Den fria bildningen har också en oerhört viktig roll i att erbjuda alternativ för unga som inte ännu hittat sin stig.

Talman! Jag är också mycket nöjd över att kulturutskottet fäster uppmärksamhet vid möjligheten — eller snarare bristen på möjlighet — att integreras på svenska i vårt land. Det här problemet har existerat en längre tid, och vi borde förändra myndigheternas tolkning av lagstiftningen, precis som kulturutskottet säger när vi talar om lagen om främjande av integration. Vi säger att det är viktigt att man framöver på det sätt som avses i propositionen tydligt möjliggör språkutbildning på båda nationalspråken i de fall när detta kan visas ha betydelse för en lyckad integration i den kommun där invandraren bor, och att staten bekostar denna utbildning fullt ut. Det här är en mycket viktig markering från kulturutskottets sida.

16.55 Li Andersson vas: Arvoisa puhemies! Kuten tässä muun muassa edustaja Gustafssonin puheenvuorossa on jo hyvin tuotu esille, tämä on tosiaan kannatettava ja hyvä lakiehdotus. Tämä siis parantaa vapaan sivistystyön oppilaitosten mahdollisuuksia järjestää kotoutumiskoulutusta. Tämä esitys tuo edes pientä helpotusta vapaan sivistystyön oppilaitoksille hallituksen leikkausten aiheuttamaan taloudelliseen ahdinkoon ja tämän lisäksi helpottaa oleskeluluvan saaneiden maahanmuuttajien kieltenopiskelua kotouttamissuunnitelman mukaisesti.

Pakko myöskin hieman ihmetellä tätä perussuomalaisten vastalauseen logiikkaa. Tässä puhuttiin resurssien kohdentamisesta oikealla tavalla, mutta mikä olisikaan tehokkaampaa resurssien kohdentamista kuin niiden kohdentaminen kielten opiskeluun ja kotoutumistoimintaan kotoutumisen näkökulmasta ja myöskin maahanmuuttajien työllistymisen näkö-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2017 vp

kulmasta, ja sen lisäksi tämä esityshän nimenomaisesti lisää vapaan sivistystyön oppilaitosten rahoitusta, eli se parantaa näiden oppilaitosten taloudellista tilannetta. Mikäli perussuomalaiset ovat tästä johdonmukaisuudesta huolissaan, miksi he eivät sitten esittäneet tämän valtionosuuden rajan nostamista 100 prosenttiin kaiken koulutuksen osalta?

16.57 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Gustafssonin sanoista haluan kiittää. Hän lausui ystävällisiä sanoja hallituksen hyvästä esityksestä, ja tässä edustaja Gustafssonin lausunnossa ei ole mitään muuta heikkoa kuin se, että hallituspuolueiden edustajia oli kovin vähän kuulemassa — meitä taitaa viisi kappaletta tällä hetkellä olla paikalla — mutta jään se pöytäkirjaan, että edustaja Gustafsson on noin kauniita sanoja lausunut. Veikkaan, että siihen on hieman vaikuttanut nyt myös tämä nousemassa oleva joulu mieli ja itsenäisyyden juhla, mutta kiitoksia kuitenkin ystävällisistä sanoista.

Tämä hallituksen esitys on todella hyvä ja kannatettava. Niiden henkilöiden, jotka Suomeen sitten jäävät, ainoa tie eteenpäin on tietenkin kotoutua, oppia kieli ja sitten tulla pikkuhiljaa Suomen yhteiskunnan jäseneksi, sillä keinoin että he pystyvät sitten esimerkiksi työmarkkinoilla tekemään sitä, mitä Suomessa tällä hetkellä kaikkein eniten odotetaan, eli työtä suomalaisten hyväksi, ja alkamaan rakentaa sitä omaa elämää uuteen uskoon. Kuten tiedämme, hyvin monella monella alalla tässäkin kaupungissa ja hyvin monessa Suomen kaupungissa ja kunnassa on tällä hetkellä valtava työvoimapula. Juuri katsoin erään kunnan kohdalta tilastoa, jossa oli huutava pula: kaksi yritystä haki sillä paikkakunnalla uutta työvoimaa, ja mistään ei löydy työvoimaa, vaikka kunnassa on 350 työtöntä. Onhan se aika kummallinen tilanne, että on valtava työvoimapula, yritykset huutavat työvoimapulassa, kun ei ole työvoimaa.

Kun vapaan sivistystyön resurssit otetaan aidosti käyttöön tähän kotouttamiseen ja koulutetaan ihmisiä uuteen ammattiin, ensinnäkin tietenkin kielitaitoon ja siihen, että opitaan suomalaiset systeemit, ja sen jälkeen sitä kautta ammattiin ja sitä kautta työelämään, niin se on oikea tie. Pitää muistaa, että vapaan sivistystyön puolella, esimerkiksi kansalaisopistoissa monella paikkakunnalla on sellaista osaamista, jota on vuosikymmeniä siellä harjoitettu, osataan, tunnetaan paikalliset olosuhteet ja siellä on ammattitaitoiset opettajat, ja tähän pitää toki käyttää hyväksi ja ohjata nämä ihmiset, jotka tänne tulevat, vahvasti kotouttamisen tielle, ja sitä kautta he sitten integroituvat suomalaiseen yhteiskuntaan ja suomalaiseen työelämään.

16.59 Jukka Gustafsson sd: Arvoisa puhemies! Jatketaan samaa latua. Kiitos edustaja Hoskoselle ajatuksistanne. Sitä paitsi puheenvuoronne oli kaikin puolin tähän asiaan hyvin istuva, kun puhutte myöskin työvoimapulasta. Sehän on monilta kohdin myöskin juuri alueellinen kysymys.

Pyysin puheenvuoron, arvoisa puhemies, tähän perussuomalaisten esitykseen, johon jo edustaja Anderssonkin puuttui toteamalla, että jos olisitte johdonmukaisia ja apua tarvitsevien ihmisten asialla, niin olisitte esittäneet vaikeasti vammaisten koulutuskorvauksen nostamista tästä 80 prosentista. Mutta en nyt halua hurskastella sillä, koska emme mekään sitä tässä yhteydessä esittäneet, kun se kuitenkin jo nousi 57:stä 80:een. Ja kun nyt jotain ymmärrän koulutuspolitiikasta ja sen rahoituksesta, niin tämä olisi vaatinut myöskin valio-kunnassa paljon perusteellisemman käsittelyn, johon ei nyt ymmärtääkseni olisi hallituspuolueillakaan ollut halua eikä intressiä. Tämä oli riittävän hyvä tällaisenaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2017 vp

Mutta tässä perussuomalaisten vastalauseessa lukee näin: "Maahanmuuttajien koulutustason ja työllisyysasteen nousu on kansantalouden näkökulmasta tärkeä asia, mutta niukkojen resurssien maailmassa se ei saa tapahtua kantaväestön kustannuksella." [Toimi Kankaanniemi: Aika viisaasti sanottu!] Siis ei kantaväestön kustannuksella. Tilanne nyt on kuitenkin mielestäni se, että jos ajatellaan, kenen kustannuksella mitään tapahtuu, niin kun me ajattelempa maahanmuuttajien tilannetta ja nimenomaan puhe-, luku- ja kirjoitustaitoa työllistymisen näkökulmasta, niin kyllä minä sanoisin näin, että kansakunnalle, suomalaisille, on edullisempaa tarjota se kotouttamiskoulutus, kielitaito ja muu osaaminen kuin jättää heidät siitä paitsi. Eli voisin kysyä näin: tuleeko sellainen maahanmuuttaja, joka on ilman työtä heikon kielin ja kirjoitustaidon takia, suomalaiselle veronmaksajalle kalliimmaksi vai halvemmaksi, jos hän saa sen koulutuksen?

Ymmärsin näin, kun asiaa käsiteltiin valiokunnassa, että vapaan sivistystyön oppilaitoksilta on jo nyt leikattu näitä valtionavustuksia, tukia, keskimäärin 20 prosenttia, siis todella paljon monien kansanopistojen kohdalta. Se on ihan hyttävän paljon. Se on varmaan tarkasti harkittu, että tältä osin tämä vapaan sivistystyön kentän tukeminen näin tärkeässä asiassa tällä panostuksella on perusteltua.

Vähän nyt sanoisin ääneen, että minusta perussuomalaisten ei tarvitsisi tehdä tällaista tavallaan kylmää oppositiopolitiikkaa, vaan huomioisitte heikommassa asemassa olevia ihmisiä, tässä tapauksessa maahanmuuttajia.

17.04 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! On helppo yhtyä niiden kiittelijöiden joukkoon, jotka tätä lakiesitystä ovat tässä kiittelleet, siitä voidaan kyllä hallitukselle antaa tunnustusta. On erinomaista, että järjestäjä saa tästä maahanmuuttajien kotouttamiskoulutuksesta täyden korvauksen. Niin kuin tässä on tullut moneen kertaan esille, avain yhteiskunnan jäseneksi ja työelämään tulee siitä, että saa riittävän koulutuksen, oppii kielen ja sitä kautta pääsee mukaan rakentamaan yhteiskuntaa.

Toinen äärimmäisen tärkeä asia tässä on nimenomaan tämä vaikeavammaiselle osoitetun koulutuksen valtionosuuden korottaminen. Me tiedämme, että vammaisissa on paljon sellaisia ihmisiä, jotka yhtä lailla haluavat päästä opiskelemaan niin, että he kykenevät sitten itsenäiseen elämään, ja sitä kautta heidän oman elämänsä laatu paranee ja he ovat myös paremmin, samalla lailla, osa yhteiskuntaamme. Onkin helppo yhtyä tähän sivistysvaliokunnan huomioon siitä, että myös jatkossa pitäisi varmistaa vammaispalvelulain mukainen henkilökohtaisen avun myöntäminen myös kansanopistojen vapaan sivistystyön pitkäkestoisissa koulutuksissa. [Puhemies koputtaa] Ja toivon, että tämä otetaan sitten huomioon, kun vammaispalvelulakia ollaan antamassa, aivan kuten valiokunta on todennut.

17.05 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Maahanmuuttajille eittämättä tarvitaan korkeatasoista kielitaitokoulutusta, jotta he voivat integroitua paremmin suomalaiseen yhteiskuntaan. Tämä on yhteiskunta, jossa koulutusta tarvitaan jokaisella elinkeinoelämän ja työelämän sektorilla, ja siksi koulutuksen pitää olla kunnossa, se on selvä asia.

Vapaan sivistystyön oppilaitoksissa kielitaito-opetusta ja muuta kotoutumiskoulutusta on tarjolla joustavasti. Näitä vapaan sivistystyön oppilaitoksia kannattaakin ehdottomasti hyödyntää koulutuksen järjestämisessä.

Harkinnanvaraisuus tässä rahoituksessa on hyvä periaate, mutta lain tasolla säädetty täysi valtionosuus ei jätä sille siltä osin yhtään liikkumavaraa, ja näiltä osin se on meidän nä-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2017 vp

kökulmastamme vaikea hyväksyä. Täytyy myös muistaa, että suomalaisten työttömien koulutukseen tulee panostaa.

Edustaja Gustafsson mainitsi muistaakseni jotain työvoimapulasta, mutta käsittääkseni suomalaisia työttömiä on edelleen 270 000 henkilöä. Heidän koulutukseensa täytyy myös panostaa. Edustaja Gustafsson ei ole muistaakseni allekirjoittanut tätä työvoiman saata-vuusharkinnan poistamiseen liittyvää lakialoitetta, siitä kaikki kunnia hänelle, kuitenkin seitsemän sosiaalidemokraattia on sen allekirjoittanut. Pidämme sitä erittäin valitettavana asiana. Kyllä meidän tulee varmistaa se, että suomalaisille työttömille löytyy jatkossa myös mahdollisuudet töihin.

Edustaja Andersson kysyi myös, miksi perussuomalaiset eivät halua nostaa valtion-osuutta kaikilta osin tähän 100 prosenttiin. No, tämä liittyy tähän samaan. Jonkinlainen omavastuuosuus on mielestämme säilytettävä, kuten kaikilla muillakin opiskelijaryhmillä. Siksi olemme päätyneet esittämään tätä 80:tä prosenttia yhtenäisesti näille molemmille ryhmille.

Myös valiokunnan asiantuntijakuulemisissa kävi ilmi, että vapaasta sivistystyöstä on leikattu jo tarpeeksi. Indeksijäädytykset ovat käsittelyssä tässä myöhemmässä istunnossa, ja niitä vastustamme. Haluamme, että vapaan sivistystyön perusrahoitus [Puhemies koput-taa] tulee kaikilta osin kuntoon.

17.07 Pilvi Torsti sd: Arvoisa puhemies! Ensin edustaja Saviolle: Nyt on tietysti hyvä huomata, että näiden lukujen sisällä on varsin merkittävä määrä Suomessa asuvia työttö-miä maahanmuuttajia, ja maahanmuuttajien työttömyys on koko ajan vähintään kaksinker-tainen, joissain kaupungeissa välillä korkeammallakin tasolla, niin että me kyllä tarvitsem-me kaikenlaisen aktiivisuuden tältä osin.

No, tätä varten en pyytänyt puheenvuoroa, vaan sen takia, että tätä hyvää esitystä moni on täällä kiittänyt ja voin siihen joukkoon tietysti valiokunnankin jäsenenä yhtyä. Haluai-sin ehkä vielä korostaa, että tämä on myös hyvä esimerkki siitä, kuinka tämä yhteiskunta parhaimmillaan toimii: edellisellä hallituskaudella, kun meillä oli meidän uusi kotoutta-mislakimme ja siitä tehtiin Suomen historian ensimmäinen kotouttamisohjelma, monia toi-mijoita silloin sitten pyydettiin pohtimaan, miten se saadaan oikeasti eteenpäin vietyä ja toimeen pantua. Aloite tuli nimenomaan täältä vapaan sivistystyön kentästä tämäntyyppi-sestä toimintamallista, joka tässä nyt sitten tulee lainvoimaiseksi.

Tämä vain nähdäkseni kuvaa hienosti sitä, kuinka tämäntyyppisillä sivistyspuolen toi-mijoilla on tällaista luovuutta, ketteryyttä ja kykyä ajatella uudella tavalla ja tuoda oma osaamisensa käyttöön silloin, kun ikään kuin yhteiskunnan tilanne sitä vaatii.

Tässä ei oikeastaan voi olla viittaamatta meillä valitettavasti kohtana 10 tänään olevaan toiseen esitykseen, joka sitten näitten indeksijäädytysten puitteissa tavallaan jollain tavalla vähän harmillisestikin asettuu kyllä aika vastakkaiseen kulmaan kuin se, mitä me nyt tässä olemme hyväksymässä.

Mutta tämä tällaisena pienenä ehkä historia-anekdoottinakin, että aina muistetaan, kun asiat lähtevät valmisteluun, että joskus niistä myöskin tulee valmista. Tässä tapauksessa tuli hienolla tavalla valmista, ja hienoa, että tämä kotouttamiskoulutus nyt 100-prosenttises-ti rahoitettuna oikeasti todella sitten alkaa.

17.09 Toimi Kankaanniemi ps: Herra puhemies! Minusta tämä edustaja Elomaan ja edustaja Savion esittelemä linja on erittäin johdonmukainen ja korostaa yhdenvertaisuutta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2017 vp

Katson kyllä, että aina kun valtio tukee jotakin tahoa, on syytä olla omavastuu sille, jolle tuki annetaan, koska koulutuksenjärjestäjä käyttää sitä ihan bisneksenä, jos kaiken saa toisen piikkiin maksatettua. Tässä kun on nyt 20 prosentin omavastuu kerran vammaisille, niin voi olla myös, että koulutuksenjärjestäjä maksaa sen 20 prosenttia myös maahanmuuttajien osalta. Ei siinä ole mitään ihmeellistä. Se on tervettä, ja todellakin korostan sitä, että omavastuu tuo aina ryhtiä toimintaan: katsotaan taloutta tarkemmin, huolellisemmin ja etsitään säästökohteita. Miksi sitten täällä te sosiaalidemokraatit ette esimerkiksi esitä 100:aa prosenttia tähän vammaisten puolelle, joka on 80 prosenttia, kun te nyt olette valmiit puolustamaan tätä epäjohdonmukaista mallia — toisessa 100, toisessa 80. [Jukka Gustafssonin välihuuto] Teiltä puuttuu nyt johdonmukaisuus.

Sitten todellakin täällä tulee myöhemmin tämä vapaan sivistystyön indeksiasia esille, ja sillä me haluamme turvata koulutuksenjärjestäjien talouden pohjan säilymisen sellaisena, että ne pystyvät kustannusten noustessa kantamaan vastuun.

17.11 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Edustajat Kankaanniemi ja Savio toivat hyvin esille perussuomalaisten ydinasian tässä hallituksen esityksessä. Totta kai vapaan sivistystyön merkitys on valtavan suuri suomalaisille, ja tosiaan, kun tulee hallituksen esitys 99 myöhemmin, tuomme oman kantamme siinä vahvasti esille.

Maahanmuuttajien kotouttaminen kielitaidon ja muun opetuksen myötä on positiivinen asia, totta kai. Mutta kun edustaja Gustafsson tässä otti esille luku- ja kirjoitustaidon, niin haluan alleviivata myös sitä asiaa, että kantaväestössä niissä on suuria puutteita tällä hetkellä ja se on tuleva suuri ongelma, joka vaikeuttaa tulevia työpaikkoja myös kantasuomalaisten kohdalla. Niinpä myös siihen pitäisi panostaa.

17.12 Outi Alanko-Kahiluoto vihr: Arvoisa herra puhemies! En pysty kannattamaan sitä, että tässä keskustelussa asetetaan heikkoja ryhmiä vastakkain. Totta kai meidän tulee parantaa peruskoulun laatua niin, että kaikki saavat peruskoulussa riittävän luku- ja kirjoitustaidon ja pärjäävät sitten myöhemmin opinnoissa ja työmarkkinoilla. Mielestäni meidän pitää ajatella, että vapaan sivistystyön kenttä tässä 100-vuotiaassa Suomessa on tae siitä, että kaikki erilaiset ihmisryhmät saavat niille kuuluvat sivistykselliset ja koulutukselliset palvelut ja ne oikeudet, joita kansalaisilla on. Uudet suomalaiset, maahanmuuttajat, ovat sellainen ryhmä, joiden kouluttaminen nimenomaan vapaan sivistystyön kentän kautta luontevasti kuuluu näiden toimijoiden toimenkuvaan.

Me kaikki tiedämme, kuten edustaja Elomaakin tuossa myönsi, että kieli- ja kotouttamiskoulutuksen takaaminen maahanmuuttajille on koko yhteiskunnan hyöty. Se tulisikin nähdä pikemminkin investointina eikä niinkään kuluna. On selvää, että me suomalaiset, koko suomalainen yhteiskunta, olemme nettohyötyjiä silloin, kun saamme aikuisena Suomeen tulleille, jo koulutetuille maahanmuuttajille riittävän kielitaidon ja kotouttamiskoulutuksen, niin että he sitä kautta pystyvät työllistymään ja alkavat kerryttää verovarvoja yhteiseen kassaan, joten toivoisin, että tällaista sinänsä positiivista lakia voitaisiin täällä pikemminkin kiitellä kuin arvostella.

17.14 Jukka Gustafsson sd: Arvoisa puhemies! En tiedä, kuinka paljon tässä nyt kannattaa suunnilleen samaa levyä pyörittää. Olisin odottanut, että edustaja Kankaanniemi... — jonka muistan vielä siltä ajalta, jolloin korostit kristillistä vakaumusta ja tämäntyyppisiä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 129/2017 vp

asioita. Minulla on välillä ikävä sitä edustaja Kankaanniemeä, koska kyllä tosiasia on se, että perussuomalaiset ei tässä asiassa kyllä kovin vahvoilla ole.

Edustaja Kankaanniemi totesi puheenvuorossaan, että pitää olla yhdenvertainen kohtelu, etteivät koulutuksenjärjestäjät tee bisnestä. Edustaja Kankaanniemi tietää sen, että meidän kansanopistot ovat voittoa tavoittelemattomia yhdistyksiä, yhteisöjä, joilla monilla on hyvin laaja kansalaisjärjestöpohja, jotka eivät tee bisnestä. Eivät tee bisnestä. Tältä osin perussuomalaisten perusteet ovat tällaisia, että ollaan liukkailla jäillä, ja onneksi nyt ei ole liukkaita jäitä, niin ette huku. [Toimi Kankaanniemi: Entäs se yhdenvertaisuus?]

17.15 Satu Hassi vihr: Arvoisa puhemies! Kaikki se, mitä voidaan tehdä vapaan sivistystyön kautta ja muuten, jotta maahanmuuttajat kotoutuisivat ja työllistyisivät, on suomalaiselle yhteiskunnalle eduksi. Ja mitä paremmin siinä onnistutaan, sitä paremmin meillä on varaa kaikkeen koulutukseen, myös parantaa peruskoulussa niitä asioita, joiden seurauksista nyt olemme huolissamme, kun Suomen Pisa-luokitus on pudonnut ja tosiaan on hälyttäviä tietoja siitä, että peruskoulun päättää nuoria ihmisiä, jotka eivät osaa kunnolla lukea. Maahanmuuttajien työllistäminen parantaa mahdollisuuksiamme korjata näitä asioita.

17.16 Mikaela Nylander r: Arvoisa puhemies! Se on tietysti niin, että koulutuspoliittisessa keskustelussa tasavertaisten edellytysten luomisen täytyy olla keskiössä. [Toimi Kankaanniemi: Juuri näin!] Ja jos puhutaan esimerkiksi tämän syksyn sivistysvaliokunnan agendasta, niin meillä on ollut koulutuksellinen tasa-arvo keskiössä sekä varhaiskasvatuksessa että peruskoulussa ja muutoinkin. Kun puhutaan eri ryhmistä, niin tarvitaan erilaisia toimenpiteitä ja ratkaisuja, [Jukka Gustafsson: Näin on!] ja tämä on tietysti nyt yksi ratkaisu, joka tarjoaa tasavertaiset edellytykset maahanmuuttajille. Se ei mitenkään sulje pois, että toisissa yhteyksissä tarjotaan muita ratkaisuja sitten muille ryhmille, jotka tarvitsevat erityistä huomiota tai erityistoimenpiteitä, joten siksi minä pidän tätä keskustelua onnettoman, koska kukaan — kukaan — meistä ei halua, että esimerkiksi suomalainen nuori, joka lähtee peruskoulusta, ei osaa lukea eikä kirjoittaa. Mutta siihen täytyy löytyä muita ratkaisuja. Nyt puhutaan tästä lainsäädännöstä ja tästä ratkaisusta, ja sitten saadaan palata siihen kokonaisuuteen, koska on sanomattakin selvää, että se on kohtalonkysymys koko kansakunnalle, että suomalainen koulutus pystyy edelleen, tänään ja huomenna, tarjoamaan tasavertaiset edellytykset kaikille.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.